והפילה מביאה קרבן ונאכל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן מתניתין קאמרינן שמעתתא לא קאמרינן והא *כי אתא רבין אמר מתיב רבי יוסי בר רבי חנינא טועה ולא ידענא מאי תיובתיה מאי לאו לא תיובתא אלא סייעתא לא דלמא לא תיובתא ולא סייעתא למעוטי מאי אילימא למעוטי רובא דאיכא חזקה בהדיה דלא שרפינן עליה את התרומה והא אמרה ר' יוחנן חדא זימנא *דתנן תינוק הנמצא בצד העיסה ובצק בידו רבי מאיר מטהר וחכמים *מטמאין שדרכו של תינוק לטפח ואמרינן מאי טעמא דר"מ קסבר רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהורה עומדת *סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא ורבנן מיעוטא כמאן דליתיה דמי ורובא וחזקה רובא עדיף *ואמר ריש לקיש משום רבי אושעיא זו היא חזקה ששורפין עליה את התרומה ורבי יוחנן אמר *אין זו חזקה ששורפין עליה את התרומה אלא למעוטי רובא דרבי יהודה *דתנן *המפלת חתיכה אם יש עמה דם טמאה ואם לאו טהורה רבי יהודה אומר בין כך ובין כך טמאה *ואמר רב יהודה אמר שמואל לא טימא רבי יהודה אלא בחתיכה של ארבע מיני דמים אבל (א) שאר מיני דמים טהורה ורבי יוחנן אמר של ארבע מיני דמים דברי הכל טמאה ושל שאר דמים דברי הכל טהורה לא נחלקו אלא כשהפילה

ואינה

הפילה. ואין ידוע אם ולד הוא: ונאכל. חטאת העוף שלה נאכלת ולא אמרינן על הספק באה ואינה נאכלת דדלמא לאו ולד הוא וחולין מלוקין הן ומליקת חולין נבלה: שמעתתא. ר' יהושע בן לוי אמורא הוא ושלשה מקומות דאמר ר' יוחנן [פ"ה] משנה או ברייתא הן: והא כי אתא רבין אמר. בפ' המפלת (לקמן דף כב.): מתיב רבי יוסי ברבי חנינא. אדרבי יהושע בן לוי מתני' הכא דמיירי באשה טועה שלא ידעה אימתי ילדה והתם קתני לה וקאמר רבין לא ידענא מאי תיובתא דרבי יוסי דלאו תיובתא היא והתם מפרש טעמא: מאי לאו. ה"ק רבין דהא מתני' לאו תיובתא היא דרבי יהושע אלא סייעתא אלמא מתני' אמרה כרבי יהושע ואשכחן ארבעה מקומות בטומאת נשים במתני' שהלכו אחר הרוב וקשיא לר' יוחנן דלא קחשיב אלא תלת: למעוטי מאי. ג' מקומות דקאמר רבי יוחנן דמשמע הכי והו לא למעוטי מאי דמשום רובא לא נשוויה כודאי: אילימא למעוטי רובא. בטומאת אשה: דאיכא חזקה בהדיה. כלומר כנגדה דמרעא לה חזקה לרובא וקאמר מיילא למעוטי דלא אזלינן בתר ההוא רובא לשוויה מילתא כודאי ולא שורפין תרומה עלה דההיא טומאה: הא אמרה רבי יוחנן חדא זימנא. בשאר טומאות דהיכא דמתרע חזקה לרובא דלא אזלינן בתר רובא לשוייה כודאי וממילא שמעינן לטומאת אשה: לטפח. בשרצים: סמוך מיעוטא לחזקה. והוה להו לטהר הרי ורובא למודיה לטמא ואין לי עומד במקום שניים: זו היא חזקה כו'. חזקה זו שאנו מחזיקין אותם רוב תינוקות מטפחין חזקה גמורה המחזקוה לטומאה כודאי ולשרוף עליה תרומה: אלא למעוטי רובא דרבי יהודה. דלאע"ג דאמר זיל בתר רובא הכי גמר לה ר' יוחנן דטעמא דקאמר רבי יהודה לתלות קאמר ולא לשרוף: חתיכה. בלא צורה: אם יש עמה דם טמאה. האשה טמאה כאשר נדה ולא משום לידה דלאו ולד הוא: של ארבע כו'. שהחתיכה מארבע מראות דם טמא השנויין במתני' [דף יט.] ולאע"ג דחתיכה מין שחור לאדום הוא אלא שלקה [שם] דכיון דמראה דם טמא יש בה אמרינן כולו דם הוא וטמאה נדה ורבנן סברי אין זה דם אלא בשר: של שאר מיני דמים. כגון ירוק ולבן שטהורין הן:

ולינה

אלא סייעתא · דקתני התם (ג) כשהפילה ג' שפופרות טהורים ובסבריה מחטות לאחד טמא ולאחד טהור וקאמר דלא מטמאה עד אחר ליה ולדי ליתא לדרבי יהושע לאמר והא ספק ספיקא הוא לומר רוח ספילה ולמ"ל ספק ספילה לומר הרוקה לידתה ולעי"ג דבלאו הכי איכא כמה ספקות איכא זכר ולמ"ל נקבה איכא לא ילדה בזוב ואפילו ילדה נקבה בזוב איכא הרוקה לידתה מ"מ לא ליתא לדרבי יהושע איכא ספק אחד יותר דאיכא לא ילדה כלל והוה לן למיפרך ומשני לא דלמא לא תיובתא ולא סייעתא דבלאו הכי איכא ספיקי טובא ומחמיר ה"ה לא ליתא דר' יהושע נמי מחמיר :

למעוטי רובא דאיכא חזקה בהדיה · פירוש כנגד הרוב ואם תאמר הלא גם בהני שלשה דברים איכא חזקה דטהרה ושורפין משום רוב ויש לומר דרוב תינוקות מטפחין אינו רוב גמור כמו שמפרש ובהני ג' דברים הוי רוב גמור א"נ אפי' בהני שלשה נמי לא הוי רוב גמור ולמעוטינהו רבי יוחנן דאפילו הכי שורפין כיון דהראשונה בלא מגופה ובליא נמי קרי לה טומאת אשה משום שע"י אשה טומאה באה לבית ולפי זה אפי' לשכחנא נמי אשה שום מתני' דשורפין על הרוב את התרומה הא דלא תקשי לה רבי יוחנן משום דהתם שמא הוא רוב תשוב ולא הוי שום חזקה ומיהו לפירוש זה לא מייתי לעיל אלא משיפה מגליא בבית דאיכא למימר דרוב דאיכא נימוקין אינו רוב גמור דבריתא דמפלת שליא תשב לזכר ולנקבה על כרחך הוי רוב תשוב מדלא קתני נמי ולגרס כדדייק בהמפלת (לקמן דף כד:) ואם רוב אין נימוקין אינו רוב גמור הא דקתני לעיל מביאה קרבן ונאכל אינו מטעם רוב אלא אפי' נימוק הוית טמאה לידה :

האמר ר' יוחנן חדא זימנא · תימה אפי' לא אמר *היכי מלינן למעוטי (ג) הא טומאת אשה רוקא קאמר ומיהו לר"ת דמפרש דהא דתינוק טמא משום דנשים נדות מגפפות אותו ניחא קלח דהם תינוק הוי טומאת אשה: **רוב** תינוקות מטפחין · פ"ה מטפחין באשפה שיש בה שרצים אבל ודאי נגע בעיסה שהרי בצק בידו ור"ת מפרש רוב תינוקות מטפחין בעיסה דטיפוח שייך באוכל ומשקה כדאמר בפ' רבי ישמעאל (מ"ק דף כב) לא שהיה מטפח על פי האבית מרופחת ובירושלמי איכא מפני שדרכו של תינוק לטפח בעיסה וכתוספתא (פ"ג דטהרות) נמי משמע שאין ידוע אם התינוק נגע בעיסה דקתני אההיא דתינוק א"ר יוסי אם יכול לפשוט ידו וליקח טמא ואם לאו טהור אבל התינוק אומר ר"ת דודאי טמא כדקתני בתוספתא (שם) לפי שנשים נדות מגפפות ומנשקות אותו והא דאמר בפ"ג דטהרות (מ"ז) תינוק בצד הקברות ושושנים בידו אע"פ שאין השושנים אלא ממקום טומאה התינוק טהור שאני אומר אדם טהור ס' סיט טהור מטומאת מת שלוט נצרך הואה ג' וז' אבל טומאת ערב טמא כדין נגע בנדה א"נ בידוע שהוא בודאי טהור א"נ כשהתינוק מלוכלך כדקתני בתוספתא (שם) תינוק שהגיחתו אמו ומלאתו כמו שהוא טהור בד"א שהגיחתו מלוכלך אבל הניחתו נקי טמא מפני שנשים נדות מגפפות אותו: **סמוך** מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא · קשה דבפ' בתרא דיבמות (דף קיט:) אמר סמוך מיעוטא לחזקה והוה ליה פלגא ופלגא ויש לומר דלגבי איתרע הכא רובא משום דתינוק הוי דבר שאין בו דעת לישאל [כמו בפ' י' יוחסין ולא גמרינן מסוטה אלא כיש בו דעת לישאל] ולהכי כי הוי פלגא ופלגא טהור מדרב גידל *ול"ש מאי טעמא הא דאמר ספק נגע בהר"י טמא ולא אמר סמוך פלגא דלא נגע לחזקת טהרה ואיתרע לה פלגא דנגע דאפילו רבנן דלית להו סמוך מיעוטא לחזקה מודו דסמכינן פלגא לחזקה אלא כיון שיש בו דעת לישאל גזרת הכתוב הוא דגמרינן מסוטה לטמא בהר"י אפי' איכא חזקת טהרה אבל בשאין בו דעת לישאל אזלינן בתר רובא ובפלגא ופלגא טהור מדרב גידל :

מיעוטא כמאן דליתיה דמי · אע"ג דאמרינן בפ' י' יוחסין (קדושין פ:) דעשו התינוק כמי שיש בו דעת לישאל. לא צריך הכא למימר לרבנן מיעוטא כמאן דליתיה דמי למאן דס"ל בר"ה לך קשה כיון דמיעוטא כמאן דליתיה דמי ורובא וחזקה רובא עדיף אמאי עשאוהו כמי שיש בו דעת לישאל אפילו אין בו דעת לישאל טמא הך בר"ה ועוד דלאמאי אין שורפין עליו את התרומה ואומר ר"י דרוב תינוקות אינו רוב גמור ולא הוי כנגד חזקה אלא כפלגא ופלגא ומן התורה טהור הך בר"ה כיון דאין בו דעת לישאל והא דקאמר התם עשאוהו כאילו יש בו דעת לישאל היינו כלומר עשאוהו כאילו הוא רוב גמור לפי סברתם לטמא בשאלה רוב אע"פ שאינו רוב גמור ולקדן שורפין עליו את התרומה אבל ליכא למימר כיש בו דעת לישאל ממש דאמרי עשאוהו ספק הכא מכתולדה המהלכת ע"ג ככרות דטהור ואפי' אם אמלי למימר דנגעו אמו תינוק גדול שיש בו דעת לישאל הכא מ"מ בר"ה טמאי אלא נראה דעשאוהו כאילו הוא רוב גמור כדפרישית ולר"מ טהור ואע"פ שעשאוהו כרוב גמור משום סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא וא"ת לר"מ ל"ל סמוך מיעוטא לחזקה יטהר כיון דחיישי למיעוטא הוי ספק ואין בו דעת לישאל טהור מדרב גידל ואומר ר"י דנקט חזקה בהדי מיעוטא לאשמועינן דהחזקה אינה מסייעה לרוב דלאו היא חזקה מסייעה לרוב הוי כמו מיעוטא דמיעוטא דלא חייש ר"מ [והא דר"מ דחייש למיעוטא לאו היא דאורייתא או ורבנן אין להאריך כאן]: **למעוטי** רובא דרבי יהודה · הוי מצי למיפרך היאך לישנא דמפרש רבי יוחנן טעמא דרבי יהודה משום דרוב חתיכות של ד' מיני דמים הן אלא לישנא אחרינא דהמפלת (לקמן דף כא:) דאמר רבי יוחנן טעמא דרבי יהודה דלא אפשר לפתיחת הקבר בלא דם ולא משום רוב למעוטי מאי דכעין זה פריך לקמן (כב) בגמ' דהמפלת מן הנים דליכא למימר דה"ק רוב פתיחת הקבר אינו בלא דם ולא שורפין עליה תרומה דהא קאמר התם לרבי יהושע דאמר לא אפשר לפתיחת קבר בלא דם דמביאה קרבן ונאכל אם בן טמא ודאי הוא ושורפין עליו את התרומה :

אמר

נר מצוה

מ א ב מיי' פ"ה מהל' [illegible]

מא ג מיי' פ"ט מהל' [illegible]

תוספי הרא"ש

[illegible]

מוסף רש"י

והפילה. ואינה יודעת מה, אם נפל או רוח, שהרי נפל למים (לקמן כט.). ובצק בידו. בידוע שנגע מן העיסה (קדושין פ.). שדרכו של תינוק לטפח. בשרצים ובנבלות שבאשפה (שם) לטפח ידיו באשפות, שהשרצים מצויים שם ומטפח בהן, הילכך טמאה העיסה שהוא ודאי נגע בה (חולין פו.). סמוך מיעוטא. דלאו מטפחים, לחזקה. [illegible] מיעוטא לגמרי, דמסייע ליה דסייע למיעוטא, הילכך במקומו עומד וכי מגבה מידי לאלטרופי בהדיה מצטרף (קדושין שם).

מיעוטא כמאן דליתיה דמי. דבטיל ליה לגבי רובא, ורבנן לטעמייהו דלא חיישי למיעוט (שם). זו היא חזקה ששורפין עליה את התרומה. חזקת תינוקות שמחזקין לטמא שורפין עליה תרומה, דהאי מטמאין דקאמרי רבנן לשרוף קאמרי (שם). אין זו חזקה כו'. וכי אמרי רבנן לתלות קאמרי (שם). אם יש עמה דם טמאה. משום נדה, ואם לאו טהורה. דלאו לידה היא, דאי לידה הויא בלא דם נמי טמאה דכתיב (ויקרא יב) כימי נדת דותה תטמא (לקמן כא.). של ארבע מיני דמים. דקסבר היא נותא דם, הלכך טמאה נדה אבל ולד לא הוי (שם). (מכאן שייך לעמ' הבא) ורבנן סברי כו' לא אמרינן. דקסברי אין רוב שפיכות של ארבע מיני דמים, דלא לסמוך לן האי רובא (לקמן כא.). חמשה דמים טמאים באשה. ושאר מראות דמים טהורין (ב"מ פד:). הירוק עקביא בן מהללאל מטמא. דם הירוק הוי דם הנדה (סנהדרין פז:). וכמזוג. שאמרו לי, כשני חלקי מים ואחד יין מן היין השרוני. שגדל בשרון, שם מדינה הוא (שבת עז.). אם בהרת קודם לשער לבן טמא. דשער לבן שפרח בו הוא סימן לטומאה, כדכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן נבהרת (ב"מ פו. ועיי"ן כתובות עה:). ואם שער לבן קודם לבהרת טהור. לפי מה שכתוב בתורה (ב"מ שם). ספק. אם זה קדם אם זה קדם (סנהדרין פז:). כהה. כלומר כהה הנגע דהוי מסימני טהרה כשמשמנה הכהן לאחר הסגר (שם ועיי"ן כתובות שם) ומשם ר' משה הדרשן שמעתי ור' יהושע קיהה מאי קיהה אמר רבה קיהה כהכר ותמלך עליהם וטיהר, כלומר שעיקאו שיניו על אדם שאין משנים לדבריו, וכן מלאתי בתוה"כ ור' יהושע קיהה טיהר (כתובות שם). עד שיראה כשני גריסין. שיעור הנגע כגריס על גריס, וכתיב את האבנים אשר בהן הנגע, שיהא הנגע על שתי אבנים, על כל אחד ואחד שיעור נגע (סנהדרין פח: ועיי"ן שם עא.). בשני כותלים בקרן זוית. ולוקח שתי אבנים ישנו בקרן זוית, אחד בכותל זה ואחד בכותל זה והנגע מונח בשתיהן (שם עא.) כגון מקצוע דרומית מזרחית (שם פח:). ארכו כשני גריסין ורוחבו גריסים. שיהא בקיר הדרומי גריס וכן בקיר המזרחי, והנגע שלו מחובר כאחד (שם) שיהא בכל אבן כגריס על גריס (שם שם.). מ"ש דר"א בר"ש. דבעי קרן זוית (שם ושם). כתיב קיר. ותרגומו כתל מן הקיר, וכתיב קירות. והכא הנגע בקירות שנים (שם פח:). לפריחת בגדים. אם פרוח פורח הצרעת ונמצאת כל הבגד (שם שם. ועיי"ן זבחים מט:). מה להלן פורח בכולו טהור. אדם שפרחה בכולו טהור, דכתיב אם פרוח תפרח הצרעת ותו' (שם ושם). שחור אדום הוא. דם שחור כאשה לאדם הוא, אלא שלקה. נסיך כשמואל, כדתנן חמשה דמים טמאין באשה האדום והשחור כו' ונדה לב: ועיי"ן שבת סח.).

לקמן כב. סס.

סוטה פ"ב קידושין פ. חולין פו.

שם יבמות קיט.

[קדושין פ']

לקמן כא.

[סס]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אבל של שאר מיני: (ב) תוס' ד"ה [illegible] (ג) ד"ה [illegible]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה האמר [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones